

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
Задорожний З.-М. В.

« 24 » 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
**«УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИМИ
ПРОЕКТАМИ»**

рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
галузь знань – 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 073 Менеджмент
освітньо-наукова програма – «Менеджмент»

Тернопіль – ТНЕУ
2019

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ»**

Дисципліна «Управління інвестиційно- інноваційними проектами»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни – обов’язкова Мова навчання – українська
	Спеціальність – 073 Менеджмент;	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2,3</i>
	Рівень вищої освіти – треть (освітньо- науковий)	Лекції (год.): <i>Денна – 30</i> <i>Заочна – 16</i> Практичні заняття (год.): <i>Денна – 15</i> <i>Заочна – 6</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота (год.): <i>Денна – 105</i> <i>Заочна – 128</i>
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Управління інвестиційно-інноваційними проектами»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою дисципліни «Управління інвестиційно-інноваційними проектами» є формування у аспірантів знань про основні категорії, функції, підсистеми управління інвестиційно-інноваційними проектами, оволодіння ними навичок практичного застосування методів, техніки і інструментарію проектного менеджменту.

Для досягнення основної мети курсу протягом навчального процесу вирішуються такі основні завдання:

- здійснюється обґрунтування узагальненої моделі управління проектами, як системи взаємозв'язаних цілей, функцій і інструментів, що визначаються, реалізуються і використовуються в процесі виконання проектів;
- дається характеристика основних етапів реалізації проекту, а проектна діяльність розглядається як процес переходу системи від вихідного стану до кінцевого;
- формулюються алгоритми практичного застосування методів і інструментів управління проектами.

2.2. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення дисципліни «Управління інвестиційно-інноваційними проектами» передбачає наявність системних та ґрунтовних знань із дисциплін «Філософія науки», «Емпіричні методи та інформаційно-аналітичні технології у наукових пошуках».

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

- Здатність використовувати сучасні проектні підходи до вирішення інвестиційно-інноваційних завдань розвитку процесів управління на різних рівнях, орієнтації цих процесів на досягнення кінцевих результатів з мінімальними витратами ресурсів та засвоєння методології управління проектами як нового прогресивного інструментарію сфери управління.

- Здатність застосовувати інноваційні методи та інструменти розробки інвестиційно-інноваційного проекту, проектного аналізу, оцінки ризиків,

стратегічної екологічної оцінки, вибору альтернатив в процесі виконання наукових досліджень.

2.4. Результати навчання.

Розробляти та реалізовувати інвестиційно-інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

Розробляти узагальнені моделі управління проектами, як системи взаємопов'язаних цілей, функцій та інструментів, що визначаються, реалізуються і використовуються в процесі виконання інвестиційно-інноваційних проектів.

3. Програма навчальної дисципліни «Управління інвестиційно-інноваційними проектами»

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Обґрунтування проекту

Ініціалізація проекту: розробка концепції проекту, формування ідеї проекту, попередня проробка цілей та задач проекту, передпроектні дослідження можливостей виконання проекту, заключні проектні дослідження на основі техніко-економічного, фінансового та загальноекономічного аналізу.

Основні етапи розробки і реалізації інноваційного проекту. Процедура розробки інноваційного проекту.

Структура проектного аналізу: технічний аналіз, комерційний аналіз, фінансовий аналіз, екологічний аналіз, організаційний аналіз, соціальний аналіз, економічний аналіз.

Прогнозування ефективності проекту.

Література: [1, с. 28–45], [2, с. 10-15].

Тема 2. Планування проекту

Сутність, мета та завдання ініціалізації проекту. Структура та зміст проектного завдання. Роль учасників розробки проектного завдання.

Мета та функції проектного планування. Характеристика робіт з планування проекту. Вимоги до послідовності виконання робіт з планування проекту. Організація планування.

Методологічні підходи при плануванні проектів: традиційний підхід, схематичний, багатостадійне та багаторівневе планування. Методологія «витрати-час-ресурси», проекти у контрольованому середовищі. Складові системи планування та контролю проекту: мета, характеристика робіт, сітьове планування, складання бюджету, моніторинг виконання у часі та по витратах, система інформування і прийняття рішень.

Компоненти структуризації проекту. Методологія структуризації, її характеристика і значення. Підсистеми робочої структури: кінцеві результати, субпроекти, робочі модулі, робочі елементи; їх характеристика. Основні ознаки робочого пакета як найнижчого рівня робочої структури. Переваги робочої

структури проекту.

Створення двоспрямованої структури проекту на основі поєднання робочої та внутрішньої організаційної структури проекту. Структуризація затрат. Поєднання робочої, організаційної і затратної структур у трьоспрямованій структурі проекту.

Розробка матриці відповідальності. Кодування робіт. СТК-словник для середніх та великих проектів на підприємстві.

Література: [3, с. 88–105], [2, с. 60–95].

Змістовий модуль 2.

Тема 3. Ресурсне забезпечення проекту та його виконання

Характеристика ресурсів проекту. Особливості планування людських ресурсів. Ресурсні гістограми; сутність, алгоритм побудови, згладжування ресурсних гістограм за умов нестачі ресурсів.

Система вимог до джерел забезпечення проекту. Ранжування джерел. Визначення типу контракту. Адміністрування контрактів. План залучення капіталу (джерела фінансування проекту).

Планування проектних завдань. Види витрат по проекту, методика їх обчислення. Особливості планування витрат у часі. Підходи до скорочення тривалості проекту з урахуванням витрат по роботах. Планування бюджету у часі.

Основні елементи контрольного циклу. Інструментарій контролювання проектів. Контролювання виконання календарних планів та бюджетів підрозділів. Звітність у системі контролю: завдання, принципи побудови, форма подання.

Вимірювання та аналіз показників виконання проекту. Інформація, необхідна для звіту по виконанню проекту. Оцінювання ходу виконання проекту на основі методу скоригованого бюджету. Обчислення скоригованого бюджету, коефіцієнтів по затратах та часу. Обчислення прогнозного часу та витрат по проекту.

Види проектних змін та їх вплив на проект та проектну команду. Процедура внесення змін до проекту. Оцінювання результатів внесення змін.

Основні роботи на етапі завершення проекту. Передача продукту проекту замовнику/споживачу. Зміст та призначення заключного внутрішнього звіту. Розпуск проектної команди.

Література: [7, с. 420–435], [8, с. 328–368]. [4, с. 228–245], [6, с. 128–154].

Тема 4. Управління ризиками проектів

Сутність та види проектних ризиків. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків. Фактори, що визначають рівень ризикованості проекту.

Оцінка ризиків реальних інвестиційних проектів.

Якісний та кількісний аналіз ризиків проектів. Ранжування ризиків.

Можливі стратегії поведінки компанії щодо ризиків: стратегія усунення ризиків, стратегія розподілу ризиків, стратегія зменшення ризиків, стратегія сприйняття ризиків. Дії компанії в межах кожної стратегії. Формування програм реагування на ризик.

Оцінка впливу невизначеності на ефективність інноваційного проекту.

Врахування проектних ризиків в оцінці ефективності інноваційних проектів.

Література: [1, с. 150–200].

Тема 5. Управління якістю проекту

Якість проектного менеджменту як відповідність проектним цілям та вимогам споживачів. Сутність управління якістю проекту. Організаційне забезпечення управління якістю проекту.

Політика у сфері якості. Опис змісту проекту. Опис продукту. Норми та правила забезпечення якості. Планування якості проекту. Аудит якості проекту, його види. Контроль показників якості. Проектування експериментів. Витрати на забезпечення якості. Програма забезпечення якості проекту. Заходи щодо поліпшення якості.

Контролювання якості проекту: план тестування і приймання компонентів проекту; інспекція етапів проекту; контрольні графіки; контрольні списки; діаграми Парето; статистичне моделювання; аналіз тенденцій.

Класифікація витрат на забезпечення якості проекту.

Література: [7, с. 420–435], [8, с. 328–368].

Тема 6. Управління персоналом у проектах

Основні сфери та напрями управління персоналом у проектах. Вимоги щодо проектного менеджера. Ознаки ефективного проектного менеджера. Лідерство та делегування повноважень. Стили лідерства.

Формування команди проекту. Аналіз і оцінка зацікавлених осіб. Переговори

та попереднє призначення до команди. Оптимізація структури персоналу проекту. Роботи по формуванню команди. Аналіз ролей членів команди (тест Белбіна).

Стадії розвитку команди. Організація зворотного зв'язку в команді. Навчання членів команди. Вдосконалення індивідуальних навичок членів команди. Навчання поведінки в команді.

Організаційна культура проекту. Організаційний стиль. Мотивація окремих виконавців та груп. Трансформування системи винагород та визнання. Мотивація функціональних менеджерів.

Управління конфліктами в проекті. Критичні сфери поведінки персоналу при виконанні проекту. Причини конфліктів. Джерела конфліктів. Стратегії запобігання конфліктів.

Література: [6, с. 328–445], [4, с. 428–4501].

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Управління інвестиційно-інноваційними проектами»

Денна форма навчання

	Кількість годин	
	Аудиторні години	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.		
Тема 1. Обґрунтування проекту	7	17
Тема 2. Планування проекту	7	17
Змістовий модуль 2		
Тема 3. Ресурсне забезпечення проекту та його виконання	7	17
Тема 4. Управління ризиками проектів	8	18
Тема 5. Управління якістю проекту	8	18
Тема 6. Управління персоналом у проектах	8	18
Разом	45	105

Заочна форма навчання

	Кількість годин	
	Аудиторні години	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.		
Тема 1. Обґрунтування проекту	4	20
Тема 2. Планування проекту	4	22
Змістовий модуль 2		
Тема 3. Ресурсне забезпечення проекту та його виконання	4	22
Тема 4. Управління ризиками проектів	4	22
Тема 5. Управління якістю проекту	4	22
Тема 6. Управління персоналом у проектах	2	22
Разом	22	128

5. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Класифікація базових понять управління проектами. Класифікація типів проектів. Перспективний ринок проектів.	4	5
2.	Попередній аналіз здійсненності проекту. Декларація про наміри.	5	5
3.	Бізнес-план.	4	7
4.	Управління закупками ресурсів.	5	5
5.	Планування закупок і постачання.	4	5
6.	Сучасні методи й засоби організаційного моделювання проектів.	5	5
7.	Сучасні тенденції у розвитку організаційних структур управління.	4	7
8.	Процеси планування.	5	5
9.	Рівні планування.	4	6
10	Типові помилки планування й їхній наслідок.	5	5
11	Лізингове фінансування, іпотека.	4	7
12	Документування плану проекту	5	6
13	Методологія структуризації, її характеристика і значення. Основні ознаки робочого пакета.	4	5
14	Оцінка тривалості робіт (проекту) на основі аналогів.	5	5
15	Розробка матриці відповідальності.	4	7
16	Експертні прогнози оптимістичного, песимістичного та найімовірнішого часу тривалості робіт.	5	5
17	Управління закупками ресурсів.	4	6
18	Лізингове фінансування, іпотека.	5	5
19	Якісний та кількісний аналіз ризиків проектів.	4	7
20	Динамічний та статичний ризики. Чинники впливу на динаміку ризиків.	5	5
21	Лідерство: визначення, фактори, стиль лідера, його сила. Розвиток команди. Стадії розвитку команди.	5	5
22	Аналіз ролей членів команди (тест Белбіна).	5	5
23	Управління конфліктами в проекті. Критичні області поведінки персоналу в процесі виконання проекту.	5	5
Разом:		105	128

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Управління інвестиційно-інноваційними проектами» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- екзамен.

7. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Управління інвестиційно-інноваційними проектами» визначається за шкалою оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Опорний конспект лекцій з дисципліни «Управління інвестиційно-інноваційними проектами» (електронний варіант)	1 – 6
2.	НМК з дисципліни «Управління інвестиційно-інноваційними проектами» (електронний варіант)	1 – 6

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Закон України „Про інноваційну діяльність” // Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 36.
2. Брич В. Я. Креативний менеджмент : підручник / В. Я. Брич, М. М. Корман. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – 220 с.
3. Микитюк П. П. Інноваційний розвиток підприємства: навчальний посібник / П. П. Микитюк, Ж. Л. Крисько, С. М. Сковчиляс, О. Ф. Овсянюк-Бердадівна. – Тернопіль : ПП «Принтер Інформ», 2015. – 224 с.
4. Микитюк П.П. Інвестиційний менеджмент: курс лекцій. Тернопіль: Принтер-Інформ, 2016, 103 с.
5. Микитюк П.П. Інвестиційно-інноваційний менеджмент. Тернопіль : ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2015. 452 с.
6. Микитюк П.П. Інноваційна діяльність : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 392 с.
7. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент: навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2007. 400 с.
8. Микитюк П.П. Управління інноваціями. Тернопіль : ТНЕУ «Економічна думка», 2013. 390 с.
9. Микитюк П.П. Управління проектами: навч. пос. Тернопіль : ТНЕУ «Економічна думка», 2017. 320 с.
10. Тарасюк Г. М. Управління проектами. 3-ге вид. Київ : Каравела, 2009. 320 с.
11. Управління інноваційними проектами в умовах міжнародної інтеграції: монографія / О.О. Охріменко, Н.Є. Скоробогатова, І.М. Манаєнко, Р.С. Ярьсько. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2018. –262 с.
12. Управління інноваційними проектами: навч. посібник / Уклад.: Н.Н. Пойда-Носик, І.І. Черленяк. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2017. 360 с.
13. Шкільняк М. М. Менеджмент : навч. посіб. / М. М. Шкільняк, О. Ф. Овсянюк-Бердадіна, Ж. Л. Крисько, І. О. Демків. – Тернопіль : КРОК, 2017. – 252 с.

14. Devaux S. A. *Managing Projects as Investments: Earned Value to Business Value* (Systems Innovation Book Series). 2014. – 255 p.

15. Devaux S. A. *Total Project Control: A Practitioner's Guide to Managing Projects as Investments, Second Edition* (Systems Innovation Book Series). 2015. – 310 p.

16. Kerzner H. *Innovation Project Management: Methods, Case Studies, and Tools for Managing Innovation Projects*. Wiley, 2019. 576 p.

17. *Key Issues for Management of Innovative Projects*. Edited by Bernardo Llamas, Felipe Luis Mazadiego, María Dolores Storch De Gracia. Croatia, 2017. 182 p.